บทที่ 2

ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการไฟฟ้านครหลวง

ประวัติความเป็นมาของการไฟฟ้านครหลวง

ความคิดริเริ่มให้มีการใช้ไฟฟ้าในประเทศไทยนั้นเป็นความริเริ่มของคนไทยมิใช่ชาวต่างชาติดังที่เข้าใจกันทั่วไป (อำนวย อุดมศิลป์ 2511 : 6) คือในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว หลังจากที่จอมพล เจ้าพระยา - สุรศักดิ์มนตรี (เจิม แสงชูโต) ซึ่งในครั้งนั้นมีบรรดาศักดิ์เป็นเจ้าหมื่นไวยวรนารถกลับจากไปราชการทวีปยุโรปและได้เห็นกรุงปารีสมีไฟฟ้าใช้กันสว่างไสวสวยงาม ก็อยากจะเห็นกรุงเทพ - มหานครมีไฟฟ้าใช้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมอารยประเทศ จึงริเริ่มดำเนินการจูงใจให้เกิดความนิยมในหมู่ผู้ที่ไม่เคยเห็นและไม่เคยใช้ไฟฟ้า โดยขายที่ดินอันได้รับมรดกจากบิดาที่ตำบลวัดละมุดบางอ้อ เป็นมูลค่า 180 ชั่ง หรือ 14,400.00 บาท แล้วให้นายมาโยลา ชาวอิตาเลียน ซึ่งมารับราชการเป็นครูฝึกทหารเดินทางไปซื้อเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ณ ประเทศอังกฤษ โดยให้ซื้อเครื่องกำเนิดไฟฟ้าสองเครื่องเพื่อผลัดเปลี่ยนกัน สายไฟฟ้าที่จะใช้ข้ามถนนใช้สายเคเบิ้ลฝังใต้ดินจากโรงทหารหน้า คือกระทรวงกลาโหมในปัจจุบัน ถึงพระบรมมหาราชวัง และเตรียมซื้อโคมไฟฟ้าต่าง ๆ ตลอดจนหลอดแก้วสำหรับใช้กับโคมกิ่งระย้าแก้วในพระที่นั่งจักรีมหาปราสาท ในคืนวันแรกที่ได้ทดลองเดินเครื่องจ่ายกระแสไฟฟ้าให้แก่กรมทหารหน้า ได้มีบรรดาเจ้านายเชื้อพระวงศ์ ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ตลอดจนประชาชนมาชมแสงสว่างจากกระแสไฟฟ้าเป็นครั้งแรก ต่อจากนั้นการใช้ไฟฟ้าก็เป็นที่นิยมทั้งในราชสำนักและวังเจ้านาย เจ้าหมื่นไวย ฯ จึงได้วางแผนการที่จะสร้างโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่เพื่อให้ประชาชนในกรุงเทพ ฯ ได้ใช้ไฟฟ้า โดยจะจัดเป็นรูปบริษัทร่วมมือกับชาวต่างประเทศต่อไป แต่แผนการนั้นต้องล้มเลิกไป เนื่องจากเกิดสงครามฮ่อ เจ้าหมื่นไวย ฯ จึงต้องไปราชการทัพปราบปรามพวกฮ่อเป็นเวลานาน ทางราชการได้รับดำเนินการเรื่องไฟฟ้าต่อมาตั้งแต่ พ.ศ. 2437 จนถึง พ.ศ. 2440 จึงได้โอนกิจการให้แก่บริษัทอเมริกันชื่อ Bangkok Electric Light Syndicate และทางราชการทหารจึงได้มอบเครื่องกำเนิดไฟฟ้าของเจ้าหมื่นไวยวรนารถให้กรมทหารเรือใช้ต่อไป

บริษัท Bangkok Electric Light Syndicate เดิมได้ทำสัญญาจ่ายแสงไฟจุดโคมตามถนนหลวงและที่ทำการราชการต่าง ๆ ด้วย ต่อมาได้มีการแก้ไขสัญญาหลายครั้งหลายคราว แต่เมื่อดำเนินกิจการได้ระยะหนึ่งก็ประสบผลขาดทุน จึงได้โอนกิจการให้แก่บริษัทไฟฟ้าสยาม จำกัด (Siam Electricity Co.) โดยมีชาวเดนมาร์ค ชื่อนายเวสเตนโฮลซ์ ซึ่งเป็นผู้ดำเนินกิจการรถรวมมาแต่แรกเป็นผู้ดำเนินการจดทะเบียน ณ กรุงโคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ค เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2441 ได้รับสัมปทานให้เดินรถรางและจำหน่ายกระแสไฟฟ้าในกรุงเทพ ฯ และสร้างสถานที่ทำการและโรงจักรที่ข้างวัดราชบูรณะราชวรวิหาร (วัดเลียบ) อันเป็นสถานที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของการไฟฟ้านครหลวงในปัจจุบันนี้

ต่อมาเมื่อวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2482 บริษัทไฟฟ้าสยาม จำกัด ได้เปลี่ยนชื่อเป็นบริษัทไฟฟ้าไทยคอร์ปอเรชั่น จำกัด (Thai Electric Corporation Ltd.) และเมื่อครบกำหนดสัมปทานแล้ว รัฐบาลจึงได้เข้าดำเนินกิจการเองเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2493 โดยเปลี่ยนชื่อใหม่ เป็น การไฟฟ้ากรุงเทพ (Bangkok Electric Works) ซึ่งขึ้นอยู่กับกระทรวงมหาดไทย ซึ่งในช่วงระยะเวลาเดียวกันนี้ก็มิได้มีแต่การไฟฟ้ากรุงเทพที่ทำการจัดจำหน่ายไฟฟ้าเพียงแห่งเดียวในกรุงเทพ ฯ แต่ก็ได้มีการไฟฟ้าหลวงสามเสนได้ทำการจัดจำหน่ายไฟฟ้าในเขตกรุงเทพ ฯ เช่นเดียวกัน โดยมีต้นกำเนิดเมื่อปี พ.ศ. 2455 ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า ฯ ทรงมีพระราชดำริว่า บ้านเมืองจะต้องเจริญขึ้นไปทางด้านเหนือ ประกอบกับได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้สร้างพระราชวังดุสิตเป็นที่ประทับโดยมีพระที่นั่งอนันตสมาคมเป็นท้องพระโรง และยังทรงคำนึงถึงการที่จะได้กำลังไฟฟ้าที่ราคาถูกและสะดวกในการเดินเครื่องสูบน้ำของการประปาด้วย จึงโปรดเกล้า ฯ ให้เจ้าพระยายมราช (ปั้น สุขุม) ซึ่งเป็นเสนาบดีกระทรวงนครบาลและผู้บังคับบัญชากรมสุขาภิบาลในสมัยนั้นดำเนินการสร้างการประปาและสร้างโรงไฟฟ้าเสียด้วยพร้อมกัน โดยให้จัดการค้าขายในลักษณะเช่นรัฐวิสาหกิจ การดำเนินการได้กู้เงินจากกระทรวงการคลังเพื่อมาดำเนินการก่อสร้างเป็นจำนวน 1 ล้านบาท ดอกเบี้ยร้อยละ 4 ต่อปี เมื่อวันที่ 29 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2455

การก่อสร้างได้เริ่มลงมือเมื่อ พ.ศ.2455 โดยมีบริษัท อัลเกไมเน เอเลกตริซิเตท เกเซลชาฟต์ (Allgemeine Elektricit'a'ts Gesellschaft)แห่งกรุงเบอร์ลินเป็นผู้ประมูลได้ และได้ทำการทดลองเดินเครื่อง เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2456 และได้เริ่มทำการ

จำหน่ายกระแสไฟฟ้าตั้งแต่ พ.ศ. 2457 เป็นต้นมา โดยใช้ชื่อว่า การไฟฟ้านครหลวงสามเสน ในตอนแรกและต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น กองไฟฟ้าหลวงสามเสน กรมโยธาเทศบาล ซึ่งการจัดจำหน่ายไฟฟ้าในกรุงเทพมหานครในขณะนั้น โดยในบริเวณตอนใต้ของคลองบางกอกน้อย และบางลำพูลงมา การไฟฟ้ากรุงเทพเป็นผู้จัดจำหน่าย ส่วนตอนเหนือไปจากคลองดังกล่าวกอง - ไฟฟ้าหลวงสามเสนเป็นผู้จัดจำหน่าย

ในปี 2481 รัฐบาลได้พิจารณาเห็นว่า ตามจังหวัดต่าง ๆ ทั่วพระราชอาณาจักร มีน้ำตกและแม่น้ำใหญ่อยู่หลายแห่งน่าจะนำพลังงานธรรมชาติเหล่านั้นทำให้เกิดประโยชน์แก่การผลิตไฟฟ้า จึงได้แต่งตั้ง "คณะกรรมการไฟฟ้ากำลังน้ำ" ขึ้น แต่ได้เกิดสงครามขึ้นก่อนเรื่องจึงต้องชะงักลง

เมื่อวันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2488 เป็นระยะก่อนที่จะยุติสงครามโลกครั้งที่ 2 โรงจักรสามเสนและโรงจักรวัดเลียบถูกระเบิดทำลายเสียหาย ทำให้พระนครและธนบุรีตกอยู่ในความมืดมิดชั่วระยะเวลาหนึ่ง เนื่องจากโรงจักรวัดเลียบเสียหายไม่มากนัก บริษัทไฟฟ้าไทย คอร์ปปอเรชัน จำกัด จึงสามารถซ่อมแซมโรงจักรให้ใช้การได้ภายในเวลาเพียง 2 เดือนเศษ ก็เริ่มผลิตไฟฟ้าจำหน่ายได้ในวันที่ 18 มิถุนายนศกเดียวกัน ส่วนทางด้านโรงจักรสามเสนซ่อมแซมเสร็จสามารถจำหน่ายไฟฟ้าได้เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน พ.ศ.2492 เนื่องจากความต้องการไฟฟ้าเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในเขตพระนครและธนบุรี จึงได้ขาดแคลนไฟฟ้าตลอดมา ทั้ง ๆ ที่โรงไฟฟ้าทั้งสองเพิ่มกำลังผลิตจากเดิมเป็นอันมาก ในปี พ.ศ. 2494 รัฐบาลได้เปลี่ยนชื่อ "คณะกรรมการไฟฟ้ากำลังน้ำ" เป็น "คณะกรรมการพิจารณาสร้างไฟฟ้าทั่วราช-อาณาจักร" ต่อมาเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2496 จึงได้มีพระราชบัญญัติการพลังงานแห่งชาติขึ้น โดยมี "คณะกรรมการพลังงานแห่งชาติ" เป็นผู้วางนโยบายและพิจารณาโครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับการพลังงาน คณะกรรมการชุดนี้ได้พิจารณาดำเนินการจัดตั้ง "องค์การพลังงานไฟฟ้าลิกไนท์ " ขึ้นผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้าในภาคใต้เมื่อปี พ.ศ. 2497 ในวันที่ 7 กันยายน 2500 รัฐบาลได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการไฟฟ้ายันฮีให้มีการจัดตั้ง "การไฟฟ้ายันฮี" เพื่อดำเนินการสร้างเขื่อนภูมิพล ครั้นในวันที่ 1 สิงหาคม 2501 ได้มีการรวมการไฟฟ้ากรุงเทพเข้ากับกองไฟฟ้าหลวงสามเสนเป็นองค์การเดียวกัน เรียกชื่อว่า "การไฟฟ้านครหลวง" สังกัดกระทรวงมหาดไทย ทำหน้าที่ผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้าในเขตนครหลวง

ในระยะที่กำลังก่อสร้างเขื่อนภูมิพลนี้ การไฟฟ้ายันฮีได้สร้างโรงไฟฟ้าขึ้นที่สะพานพระรามหก เรียกว่าโรงจักรพระนครเหนือ จ่ายกระแสไฟฟ้าได้เมื่อ 25 มีนาคม พ.ศ.2504 และการไฟฟ้านครหลวงได้โอนโรงผลิตพลังงานไฟฟ้าต่าง ๆ ให้การไฟฟ้ายันฮีเป็นผู้ผลิตพลังงานไฟฟ้าแทน โรงจักรต่าง ๆ ที่โอนมานี้รวมเรียกว่าโรงจักรพระนครใต้ การไฟฟ้านครหลวง จึงทำหน้าที่เป็นฝ่ายจำหน่ายแต่อย่างเดียวตั้งแต่นั้นมา

ส่วนในด้านการจำหน่ายกระแสไฟฟ้าในต่างจังหวัด เดิมอยู่ในความรับผิดชอบของแผนกไฟฟ้า กองบุราภิบาล กรมสาธารณสุข ซึ่งเดิมขึ้นอยู่กับกระทรวงมหาดไทย และโอนมาอยู่ในกองไฟฟ้า กรมโยธาเทศบาลตั้งแต่ปี พ.ศ.2477 นอกจากที่ทางฝ่ายราชการดำเนินการเองแล้วยังได้อนุญาตให้เอกชนรับสัมปทาน ไปดำเนินการเองด้วย ต่อมารัฐบาลได้จัดตั้งองค์การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคขึ้นโดยอยู่ในความควบคุมของกรมโยธาเทศบาลเมื่อ 6 มีนาคม พ.ศ. 2477 และก็เปลี่ยนมาเป็น "การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค" ขึ้นตรงต่อกระทรวงมหาดไทยเมื่อ 28 กันยายน พ.ศ. 2503

ในปี พ.ศ. 2511 ได้มีพระราชบัญญัติการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย กำหนดให้รวมการไฟฟ้าต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตพลังงานไฟฟ้า คือ การไฟฟ้ายันฮี การลิกไนท์ และการไฟฟ้าตะวันออกเฉียงเหนือเข้าด้วยกัน เป็นการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ส่วนการไฟฟ้าฝ่ายจำหน่ายคือ การไฟฟ้านครหลวง และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เพื่อแบ่งสายงานให้ชัดเจน และให้การบริการอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปการก่อตั้งการไฟฟ้านครหลวงแสดงไว้ในแผนภูมิที่ 1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 1 แสดงแผนผังการก่อตั้ง การไฟฟ้านครหลวง

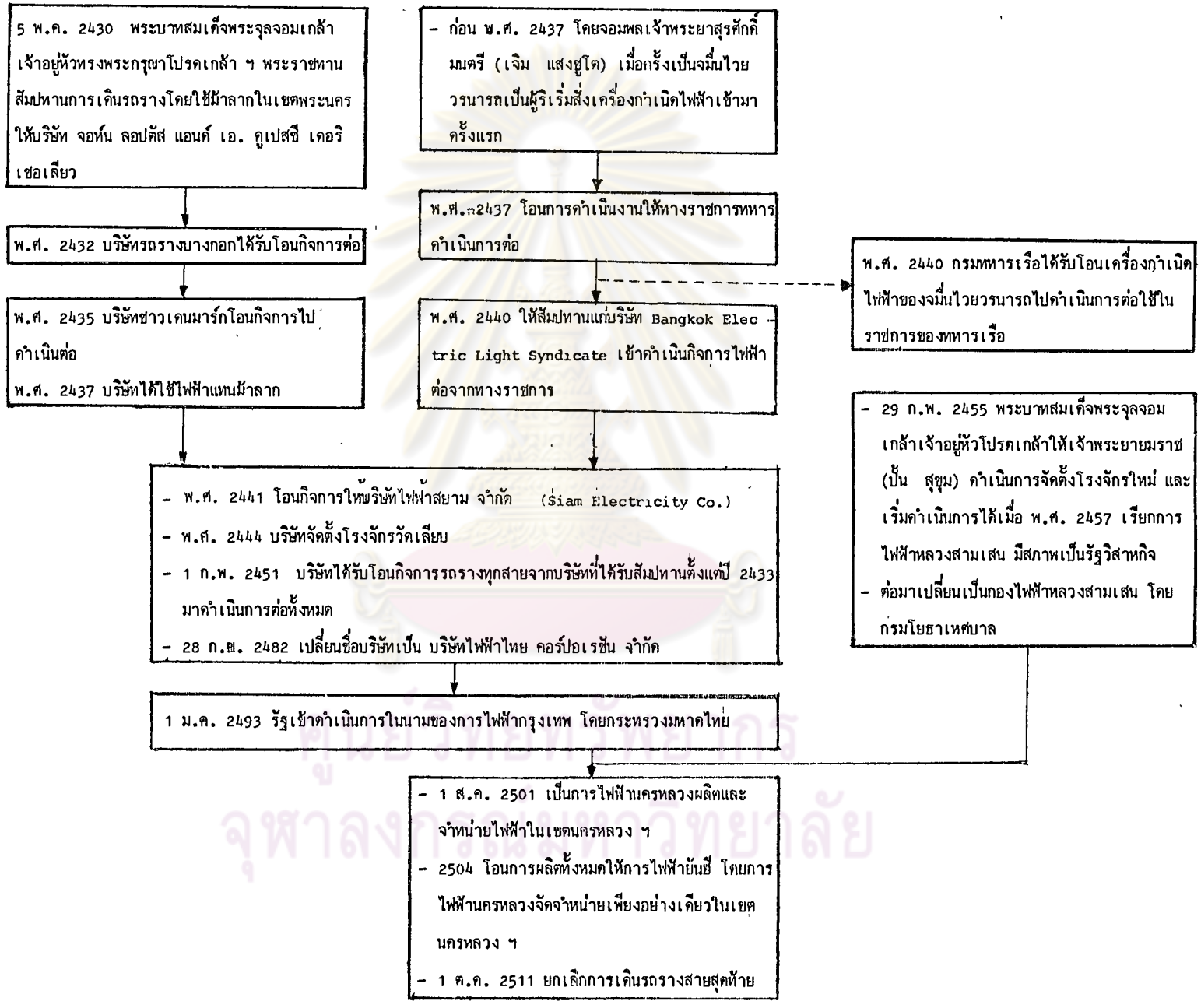

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน้าที่และความรับผิดชอบของการไฟฟ้านครหลวง

การไฟฟ้านครหลวงมีเขตดำเนินการในท้องที่กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ และนนทบุรี ซึ่งเป็นแหล่งที่มีชุมชนหนาแน่นและเป็นศูนย์กลางของความเจริญในทุก ๆ สาขา ในการดำเนินกิจการ การไฟฟ้านครหลวงต้องคำนึงถึงประโยชน์ของรัฐ ประชาชน และความปลอดภัยเป็นหลัก การไฟฟ้านครหลวงมีหน้าที่และความรับผิดชอบ (การไฟฟ้านครหลวง 2526 : 19) คือ

1. ให้บริการและความสะดวกต่าง ๆ แก่ประชาชนในการขอติดตั้งไฟฟ้า
2. จัดสร้างและบำรุงรักษาระบบการจ่ายพลังไฟฟ้าให้ประชาชนอย่างมั่นคง และมีประสิทธิภาพ
3. ขยายการจ่ายไฟฟ้าเพื่อให้ประชาชนมีไฟฟ้าใช้อย่างทั่วถึง
4. กำหนดอัตราราคาขายพลังงานไฟฟ้า ค่าบริการและความสะดวกต่าง ๆ ของการไฟฟ้านครหลวง และจัดระเบียบเกี่ยวกับวิธีชำระราคาและค่าบริการ
5. จัดนำรายได้ที่เหลือจากการขยายงานส่งกระทรวงการคลัง
6. กำหนดรายได้ที่เป็นธรรม และจัดสวัสดิการต่าง ๆ ให้พนักงาน

วัตถุประสงค์และนโยบายของการไฟฟ้านครหลวง

การไฟฟ้านครหลวงมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดให้ได้มาและจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าและดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับพลังงานไฟฟ้าและธุรกิจอื่นที่เกี่ยวเนื่อง หรือที่เป็นประโยชน์แก่การไฟฟ้านครหลวง (พระราชบัญญัติการไฟฟ้านครหลวง 2501 : 2) ในการปรับปรุงและขยายระบบจำหน่ายของการไฟฟ้านครหลวงจะบริหารงานให้สามารถบริการด้านพลังไฟฟ้าแก่ประชาชนโดยทั่วไป ตลอดจนธุรกิจ อุตสาหกรรม และการบริการต่าง ๆ ซึ่งคาดว่าจะมีการขยายตัวและต้องการใช้พลังไฟฟ้าเพิ่มขึ้นได้อย่างเพียงพอและมีคุณภาพดีรวมทั้งการปรับปรุงประสิทธิภาพของระบบให้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจในสาขาต่าง ๆ ของประเทศ และสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และเป็นไปโดยประหยัด

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว การไฟฟ้านครหลวงมีนโยบายที่สำคัญ

(การไฟฟ้านครหลวง 2524 : 2 - 3) สรุปได้ดังนี้

1. จัดเตรียมระบบจำหน่ายที่มีคุณภาพดี เชื่อถือได้และปลอดภัยเพื่อสนองความต้องการของผู้ใช้ไฟฟ้าเดิมและผู้ใช้ไฟฟ้าใหม่

2. สนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ โดยจัดพลังไฟฟ้าให้แก่อุตสาหกรรมที่ตั้งขึ้นใหม่หรือที่ขยายกิจการอย่างเพียงพอและทั่วถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ เพื่อช่วยการเพิ่มผลผลิตทางอุตสาหกรรมของประเทศ

3. ปรับปรุงและเพิ่มเติมระบบจำหน่ายในท้องที่ชั้นนอกและท้องถิ่นชนบทของเขตจำหน่ายซึ่งปัจจุบันยังมีพลังไฟฟ้าใช้ไม่เพียงพอ เพื่อให้พื้นที่นั้น ๆ ได้มีปัจจัยทางด้านพลังไฟฟ้าอย่างเพียงพอสำหรับการพัฒนา หรือการเพิ่มผลผลิตของแต่ละพื้นที่อย่างเหมาะสม

4. ปรับปรุงระบบจำหน่ายให้มีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น สามารถจ่ายไฟฟ้าได้โดยมีข้อขัดข้องน้อยที่สุดและพยายามให้การปรับปรุงและขยายระบบจำหน่ายตามแผนปรับปรุงและขยายระบบจำหน่ายพลังไฟฟ้าฉบับ 5 ปี มีความสอดคล้องกับแผนระยะยาวซึ่งเป็นแผนแม่บท 10 - 20 ปี เพื่อให้การใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างได้ประโยชน์สูงสุด

5. กำหนดอัตราค่าไฟฟ้าต่ำที่สุดเท่าที่จะมีรายได้เพียงพอสำหรับการดำเนินงานและขยายงานโดยมิต้องใช้งบประมาณแผ่นดิน

6. สนับสนุนนโยบายการจัดทำมาตรฐานสิ่งแวดล้อม รวมทั้งกฎข้อบังคับในเรื่องนี้เพื่อจะได้ไม่เกิดปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาระบบจำหน่ายในภายหลัง

7. โดยที่การปรับปรุงและขยายระบบจำหน่ายพลังไฟฟ้าเป็นการเพิ่มทรัพย์สินถาวรที่มีอายุการใช้งานได้นานประมาณ 20 - 30 ปี และต้องใช้เงินลงทุนเป็นจำนวนมาก จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องหาแหล่งเงินกู้ที่มีเงื่อนไขเหมาะสมมาสมทบกับรายได้ของการไฟฟ้านครหลวงเพื่อการลงทุนดังกล่าว เท่าที่ผ่านมาแล้วการไฟฟ้านครหลวงได้ใช้เงินกู้จากต่างประเทศสำหรับค่าใช้จ่ายส่วนที่เป็นเงินตราต่างประเทศ และใช้เงินรายได้ของการไฟฟ้านครหลวงเองส่วนหนึ่งไปสมทบ การที่จะสามารถหาแหล่งเงินลงทุนแบบนี้ได้ การไฟฟ้านครหลวงจะต้องมีนโยบายกำหนดมาตรการด้านการลงทุน รายรับ และอัตราผลตอบแทนให้ได้สัดส่วนสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

8. สนับสนุนนโยบายของรัฐในการใช้พลังไฟฟ้าอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ

การจัดองค์การและการบริหารงานของการไฟฟ้านครหลวง

การไฟฟ้านครหลวงแบ่งส่วนงานออกเป็น 18 หน่วยงาน โดยจำแนกออกได้เป็นระดับฝ่าย 11 ฝ่าย ระดับกอง 6 กอง และระดับแผนกอีก 1 แผนก ซึ่งทั้ง 18 หน่วยงานนี้ยังจำแนกออกเป็น 35 กอง 193 แผนก และ 600 หมวด หน้าที่ความรับผิดชอบโดยย่อของ 18 หน่วยงาน มีดังนี้คือ

1. สำนักแผนงานและโครงการ มีหน้าที่ในการรวบรวมผลงาน แผนงานของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อวิเคราะห์และวางแผนงานและโครงการของการไฟฟ้านครหลวงให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2. ฝ่ายการเจ้าหน้าที่ มีหน้าที่ด้านจัดการบริหารงานบุคคล

3. ฝ่ายการบัญชีและการเงิน มีหน้าที่เกี่ยวกับการบัญชี การเงิน และการงบประมาณของการไฟฟ้านครหลวง

4. ฝ่ายบริการทั่วไป มีหน้าที่บำรุงรักษาทรัพย์สิน อำนวยความสะดวกและให้บริการแก่หน่วยงานและพนักงานของการไฟฟ้านครหลวง

5. ฝ่ายจำหน่าย มีหน้าที่ในการขยายการจำหน่ายกระแสไฟฟ้าตามความต้องการของผู้ใช้ไฟฟ้า และตามโครงการขยายเขตจำหน่าย โดยดำเนินการปักเสาพาดสาย ติดตั้งอุปกรณ์ไฟฟ้าภายนอกต่าง ๆ ให้กับผู้ใช้ไฟฟ้า รวมทั้งการให้บริการแก้ไขไฟฟ้าที่ขัดของ และการบำรุงรักษาและปรับปรุงระบบจำหน่าย

6. ฝ่ายบริการผู้ใช้ไฟ มีหน้าที่ในการให้บริการข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการขอใช้ไฟฟ้าแก่ผู้ใช้ไฟฟ้า และดำเนินการเดินสาย ติดตั้งอุปกรณ์ไฟฟ้าภายใน รวมทั้งการขาย ติดตั้ง และซ่อมแซมบำรุงรักษาอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าต่าง ๆ

7. ฝ่ายควบคุมระบบไฟฟ้า มีหน้าที่วิจัย วางแผน และควบคุมระบบการจำหน่ายไฟฟ้า รวมทั้งการบำรุงรักษาระบบไฟฟ้า

8. ฝ่ายจัดซื้อและพัสดุ มีหน้าที่จัดหาพัสดุอุปกรณ์ตามความต้องการของหน่วยงานและเก็บดูแลรักษาเพื่อแจกจ่ายให้แก่หน่วยงานที่ต้องการใช้

9. ฝ่ายวิศวกรรมโครงการ มีหน้าที่วิเคราะห์ วางแผนการจำหน่ายและส่งพลังไฟฟ้ารวมทั้งวางโครงการขยายเขตจำหน่ายและส่งไฟฟ้าในอนาคต ออกแบบการก่อสร้างสายอากาศ สถานีย่อยและสายใต้ดิน ระบบวงจรตาข่าย และการจ่ายพลังไฟฟ้าให้ผู้ใช้ไฟฟ้าขนาด

ใหญ่ รวมทั้งการควบคุมงานให้เป็นไปตามแผนและโครงการที่วางไว้

10. ฝ่ายก่อสร้าง มีหน้าที่ในการก่อสร้างอาคารสถานีย่อย ระบบสายอากาศ ระบบสายใต้ดิน และการติดตั้งอุปกรณ์สถานีย่อยเพื่อจ่ายไฟให้กับผู้ใช้ไฟฟ้า รวมทั้งการผลิตผลิตภัณฑ์คอนกรีตสำเร็จรูปต่าง ๆ เช่น เสาเข็ม เสาไฟฟ้า ปะกับ ท่อร้อยสาย เพื่อใช้งานของการไฟฟ้านครหลวง

11. ฝ่ายซ่อม สร้าง บำรุง มีหน้าที่ในการซ่อมบำรุงรักษายานพาหนะและอุปกรณ์ไฟฟ้าต่าง ๆ ของการไฟฟ้านครหลวง และผลิตอุปกรณ์เพื่อใช้งานในกิจการการไฟฟ้านครหลวงด้วย

12. สำนักงานผู้ว่าการ มีหน้าที่เกี่ยวกับงานสารบรรณของฝ่ายบริหารและคณะกรรมการของการไฟฟ้านครหลวง

13. สำนักงานกฎหมาย มีหน้าที่ดำเนินการทางด้านกฎหมายของการไฟฟ้านครหลวง

14. ศูนย์ประมวลผลข้อมูล มีหน้าที่ประมวลผลข้อมูลให้หน่วยงานต่าง ๆ โดยใช้เครื่องจักรคำนวณ

15. สำนักงานตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ในการตรวจสอบเอกสารด้านบัญชีและตรวจสอบสินทรัพย์ของการไฟฟ้านครหลวง

16. โรงพยาบาลการไฟฟ้านครหลวง มีหน้าที่ตรวจ วินิจฉัย ให้การบำบัดรักษาพยาบาล และป้องกันโรคภัยให้แก่พนักงานและครอบครัว

17. กองเศรษฐกิจพลังไฟฟ้า มีหน้าที่ในการตรวจสอบ วิเคราะห์ วิจัย และพยากรณ์ภาระไฟฟ้า เพื่อกำหนดอัตราค่ากระแสไฟฟ้าและเพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนขยายระบบจำหน่ายพลังไฟฟ้า

18. ส่วนงานประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่ดำเนินการเผยแพร่ข่าวสารต่าง ๆ ให้แก่ประชาชนและพนักงาน เพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างการไฟฟ้านครหลวง กับประชาชนและพนักงาน และระหว่างพนักงานด้วยกัน

ด้านการบริหารงานในการไฟฟ้านครหลวง ประกอบด้วย

1. คณะกรรมการการไฟฟ้านครหลวง แต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่ในการวางนโยบายและควบคุมกิจการของการไฟฟ้านครหลวง ประกอบด้วย ประธานกรรมการ 1 คน ซึ่งได้แก่ปลัดกระทรวงมหาดไทยโดยตำแหน่ง และกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่า 5 คน แต่ไม่เกิน

9 คน ทั้งนี้ ไม่รวมผู้ว่าการซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง คณะกรรมการการไฟฟ้านครหลวง มีวาระดำรงตำแหน่ง 6 ปี

ในปัจจุบันคณะกรรมการการไฟฟ้านครหลวงมีจำนวนทั้งสิ้น 11 คนดังรายนามต่อไปนี้

ปลัดกระทรวงมหาดไทย	ประธานกรรมการ
พลอากาศเอก กระแสร์ อินทรัตน์	กรรมการ
พลตำรวจเอก ณรงค์ มหานนท์	"
นาวาอากาศตรี ประสงค์ สุ่นศิริ	"
นายประวิทย์ รุยาพร	"
นายอาทร ปทุมสูตร	"
นายสุจินต์ ทิมสุวรรณ	"
อธิบดีกรมโยธาธิการ	"
อธิบดีกรมบัญชีกลาง	"
ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	"
ผู้ว่าการการไฟฟ้านครหลวง	"

2. คณะกรรมการเป็นผู้แต่งตั้งผู้ว่าการ โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ผู้ว่าการต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย และต้องเป็นผู้มีความรู้และมีความจัดเจนเกี่ยวกับการไฟฟ้าหรือธุรกิจในการไฟฟ้า ส่วนการแต่งตั้งรองผู้ว่าการและผู้ช่วยผู้ว่าการ ให้ผู้ว่าการมีอำนาจแต่งตั้งโดยเสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการการไฟฟ้านครหลวง

3. ผู้ว่าการ รองผู้ว่าการ และผู้ช่วยผู้ว่าการ เป็นผู้บังคับบัญชากำกับ ดูแล ควบคุมการทำงานของพนักงานทั้งปวง ดำเนินการบริหารงานให้เป็นไปตามนโยบายที่คณะกรรมการการไฟฟ้านครหลวงกำหนด ดังแสดงรายละเอียดการจัดหน่วยงานของการไฟฟ้านครหลวงตามแผนภูมิที่ 2

แผนภูมิที่ 2 แสดงการจัดหน่วยงานของการไฟฟ้านครหลวง

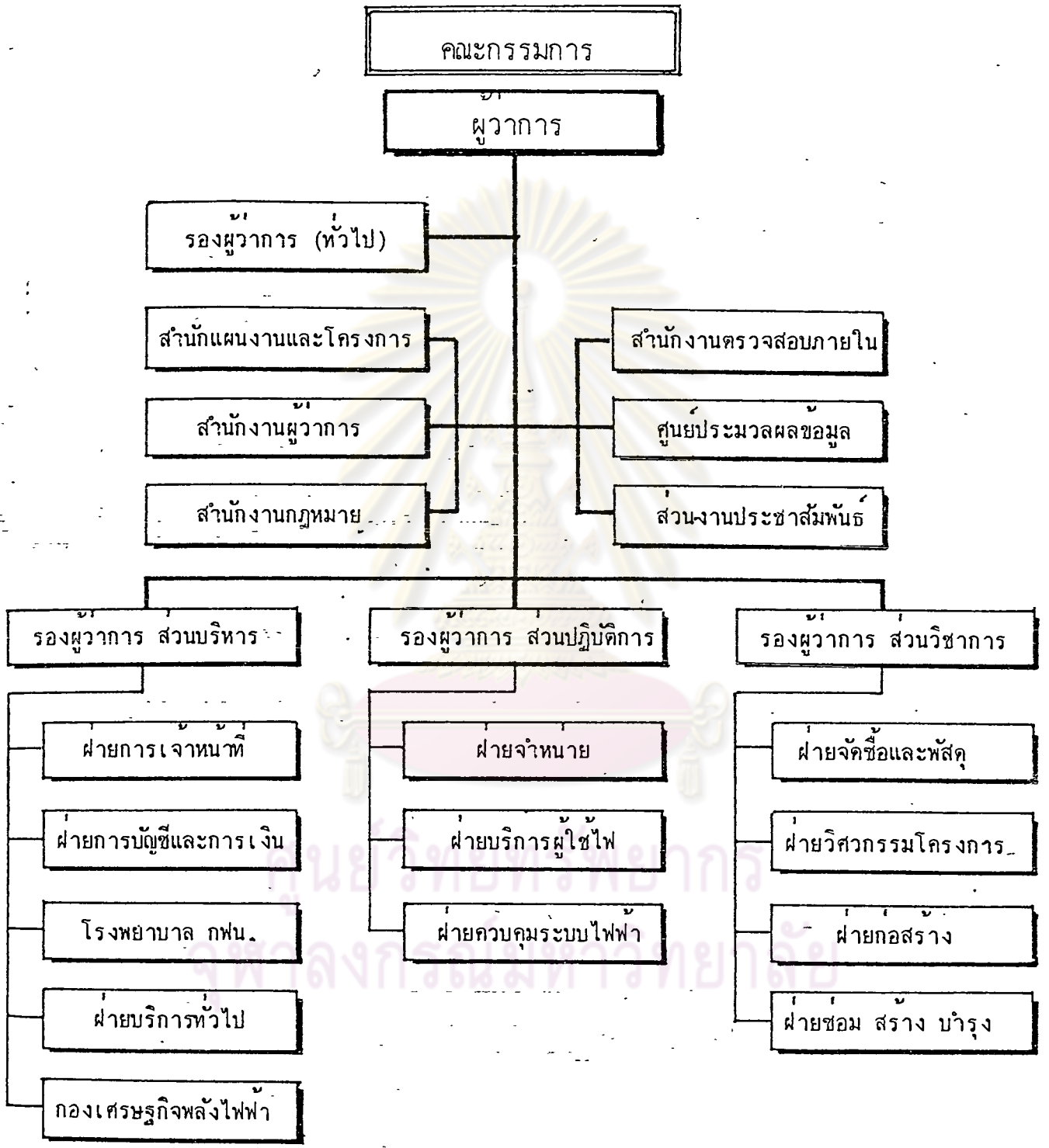

ระบบจำหน่ายพลังไฟฟ้าของการไฟฟ้านครหลวงในปัจจุบัน

ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว การไฟฟ้านครหลวงมีหน้าที่รับผิดชอบในการจำหน่ายพลังไฟฟ้าในเขตกรุงเทพมหานคร นนทบุรี และสมุทรปราการ รวมเนื้อที่เขตจำหน่ายทั้งสิ้น 3,106 ตารางกิโลเมตร แม้จะมีพื้นที่รับผิดชอบน้อยเมื่อเทียบกับพื้นที่ทั้งหมดของประเทศ แต่ความต้องการกำลังไฟฟ้าเฉลี่ยใน 30 นาทีที่สูงสุดในเขตจำหน่ายเมื่อสิ้นปีงบประมาณ 2526 สูงถึง 1,630,625 กิโลวัตต์ หรือเท่ากับ 1,630.625 เมกกะวัตต์ (การไฟฟ้านครหลวง 2526 : 18) หรือประมาณร้อยละ 50.83 ของความต้องการพลังไฟฟ้าทั้งหมดของประเทศ และมีจำนวนผู้ใช้ไฟรวมทั้งสิ้น 877,167 ราย ระบบจำหน่ายพลังไฟฟ้าของการไฟฟ้านครหลวงแยกออกได้เป็นหลายส่วน เริ่มต้นจากระบบสถานีต้นทาง ซึ่งเป็นจุดรับพลังไฟฟ้าจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยแล้วส่งพลังไฟฟ้าไปตามสายส่ง เพื่อจ่ายพลังไฟฟ้าให้แก่สถานีย่อยต่าง ๆ ที่กระจายไปทั่วเขตจำหน่าย สถานีย่อยเหล่านี้จะทำหน้าที่ลดระดับแรงดันเพื่อจ่ายพลังไฟฟ้าให้กับระบบจำหน่ายแรงสูงและส่งผ่านไปยังระบบจำหน่ายแรงต่ำในที่สุด

ระบบจำหน่ายไฟฟ้าของการไฟฟ้านครหลวงมีรายละเอียดในแต่ละส่วนพอสรุปได้ดังนี้

(ก). ระบบสถานีต้นทาง เป็นจุดรับพลังไฟฟ้าจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย แบ่งออกเป็น 2 ระบบ คือระบบ 69 และ 115 กิโลโวลท์ หรือ เควี. การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยจะจ่ายพลังไฟฟ้าให้แก่การไฟฟ้านครหลวงโดยผ่านหม้อแปลงลดแรงดันจาก 230 เควี.มาเป็น 69 หรือ 115 เควี. หรือในบางแห่งจะผลิตพลังไฟฟ้าจ่ายเข้าโดยตรงที่ bus 69 เควี. ซึ่งได้แก่สถานีต้นทางพระนครเหนือ เมื่อสิ้นปีงบประมาณ 2526 ระบบสถานีต้นทางประกอบด้วยสถานีต้นทาง 8 แห่ง มีขนาดรวมกันทั้งสิ้น 2,800 เอ็มวีเอ.(รวมกำลังผลิตพลังไฟฟ้าที่โรงจักรพระนครเหนือ 300 เอ็มวีเอ.) ดังต่อไปนี้

1. สถานีต้นทางพระนครเหนือ
2. สถานีต้นทางบางกอกน้อย
3. สถานีต้นทางพระนครใต้
4. สถานีต้นทางบางกะปิ

010741

5. สถานีต้นทางบางพลี
6. สถานีต้นทางลาดพร้าว
7. สถานีต้นทางคลองรังสิต
8. สถานีต้นทางชิดลม

ข. ระบบสายส่ง แบ่งตามระดับแรงดันได้เป็น 2 ระบบ คือ ระบบ 69 และ 115 เควี. สายส่งส่วนใหญ่เป็นแบบสายอากาศซึ่งไม้หรือเหล็กคอนสายซึ่งติดตั้งบนเสาคอนกรีต ในบางกรณีจะติดตั้งบนเสาโครงเหล็กแทน เพื่อให้มีความแข็งแรงเพิ่มขึ้น เช่น สายส่งข้ามแม่น้ำและสายส่งในแนวคลองเป็นต้น สายส่งในระบบ 69 เควี. บางช่วงจะสร้างเป็นสายคู่ (Two conductors per phase) เพื่อให้สามารถจ่ายพลังไฟฟ้าได้มากขึ้น สายส่งเหล่านี้ได้แก่ สายส่งในช่วงออกจากสถานีต้นทางเป็นส่วนใหญ่

ค. ระบบสถานีย่อย ในปัจจุบันสถานีย่อยของการไฟฟ้านครหลวงมีจำนวนทั้งสิ้น 41 แห่ง แบ่งออกเป็น 3 ชนิด คือสถานีย่อย 69 - 12, 69 - 24 และ 115 - 24 เควี. สถานีย่อยเหล่านี้ส่วนใหญ่จะรับพลังไฟฟ้าจากสายส่งแรงดัน 69 หรือ 115 เควี.อย่างน้อย 2 วงจร สถานีย่อย 115 - 24 เควี. และ 69 - 24 เควี. จะตั้งอยู่บริเวณรอบนอกของเขตจำหน่ายการไฟฟ้านครหลวง ซึ่งระบบจำหน่ายไฟฟ้าเป็นระบบแรงดัน 24 เควี. ส่วนแบบ 69 - 12 เควี. จะอยู่บริเวณตัวเมืองซึ่งมีการใช้พลังไฟฟ้าหนาแน่น สถานีย่อย 41 แห่งนั้นได้แก่

1. สถานีย่อยวัดเลียบ
2. " ปทุมวัน
3. " สะพานดำ
4. " สีลม
5. " สามเสน
6. " มักกะสัน
7. " แสนแสบ
8. " ลุมพินี
9. " หมอชิต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

10. สถานีย่อยสายลม
11. " โยธี
12. " บางโคล่
13. " มหาเมฆ
14. " คลองจั่น
15. " พระโขนง
16. " ประสานมิตร
17. " ไม้อัด
18. " บางนา
19. " ท้องคุ้ง
20. " ปากน้ำ
21. " ปู่เจ้าสมิงพราย
22. " บางปู
23. " บางยี่ขัน
24. " พระประแดง
25. " ราษฎร์บูรณะ
26. " บางกระเจ้า
27. " คลองสรรพสามิต
28. " ธนบุรี
29. " เพชรเกษม
30. " ตากสิน
31. " รามอินทรา
32. " รังสิต
33. " คอนเมือง
34. " ลาดปลาเค้า
35. " ประชาชื่น
36. " บางพูด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

37. สถานีย่อยนนทบุรี

38. " คลองเตย

39. " กลางเกร็ด

40. " บ้านใหม่

41. " ร่มเกล้า

ง. ระบบจำหน่าย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. ระบบจำหน่ายแรงสูง (Primary) แบ่งเขตการจ่ายไฟออกเป็น 2 ระบบ คือ เขตระบบแรงดัน 12 เควี. มีเนื้อที่ประมาณ 1,333 ตารางกิโลเมตร อาณาเขตส่วนใหญ่อยู่ภายในเมือง และเขตระบบแรงดัน 24 เควี. ซึ่งเป็นเขตนอกเมืองมีเนื้อที่ประมาณ 1,767 ตารางกิโลเมตร ทั้ง 2 ระบบจะจ่ายพลังไฟฟ้าจากสถานีย่อย โดยเดินสายป้อนหลัก (Main feeder) และสายป้อนย่อย (Lateral) แยกออกไปจ่ายไฟให้กับระบบจำหน่ายแรงต่ำ (Secondary) โดยผ่านหม้อแปลงลดแรงดันขนาดต่าง ๆ ซึ่งติดตั้งอยู่ทั่วไปทั้งในสายป้อนหลักและสายป้อนย่อย หรือจ่ายไฟให้กับผู้ใช้ไฟฟ้าแรงสูงโดยตรง

2. ระบบจำหน่ายแรงต่ำ (Secondary) เป็นระบบจำหน่ายส่วนสุดท้ายที่นำพลังไฟฟ้าไปจ่ายให้แก่ผู้ใช้ไฟแต่ละราย การจ่ายไฟของระบบจำหน่ายแรงต่ำแบ่งออกได้เป็นหลายระบบแล้วแต่ความเหมาะสมของการใช้ไฟฟ้าในแต่ละแห่ง เฉพาะในอาณาเขตใจกลางกรุงเทพมหานครที่ล้อมรอบด้วยแม่น้ำเจ้าพระยาและคลองผดุงกรุงเกษม เนื้อที่ประมาณ 8.5 ตารางกิโลเมตร เป็นเขตที่มีบ้านอยู่อาศัยและธุรกิจการค้าอยู่กันหนาแน่น ความต้องการพลังไฟฟ้าประมาณ 12 เมกะวัตต์ต่อตารางกิโลเมตร ระบบจำหน่ายแรงต่ำในเขตนี้จึงใช้ระบบวงจรตาข่าย (Secondary Network) และระบบจำหน่ายแรงสูงเดินเป็นแบบสายใต้ดินทั้งหมด เพื่อให้ระบบจำหน่ายในเขตนี้มีความเชื่อถือ (Reliability) พิเศษและเพื่อความสวยงาม

ระบบจำหน่ายพลังไฟฟ้าของการไฟฟ้านครหลวงนั้น สถานีต้นทางและสถานีย่อยนับได้ว่าเป็นส่วนสำคัญยิ่งของระบบ การควบคุมการทำงานของสถานีต้นทางและสถานีย่อยให้สามารถจ่ายไฟฟ้าและทำงานประสานกับสถานีต้นทางและสถานีย่อยอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องทราบข้อมูลทางไฟฟ้าและสภาพการทำงานของอุปกรณ์ไฟฟ้าทุกสถานีอยู่ตลอดเวลา

ทั้งต้องสามารถควบคุมให้สถานีต้นทางและสถานีย่อยต่างปฏิบัติการ ปลด – สับ ตัดตอนอัตโนมัติได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนได้รับไฟฟ้าอย่างต่อเนื่องมากที่สุด

แต่เดิมการควบคุมการทำงานของสถานีต้นทางและสถานีย่อย ใช้การติดต่อทางวิทยุระหว่างเจ้าหน้าที่ของศูนย์สั่งการระบบไฟฟ้า ซึ่งเป็นผู้ควบคุมสั่งการกับเจ้าหน้าที่ของสถานีต้นทางและสถานีย่อยซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติตามคำสั่งและรายงานผลการทำงานได้ผลดีมาชั่วระยะหนึ่ง ต่อมาเมื่อระบบจำหน่ายพลังไฟฟ้าขยายใหญ่ขึ้นตามความเติบโตของชุมชนและการขยายตัวทางอุตสาหกรรมและธุรกิจ จึงได้มีการก่อสร้างสถานีต้นทางและสถานีย่อยเพิ่มมากขึ้นการติดต่อด้วยคำพูดทางวิทยุและการใช้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ปลด – สับ ตัดตอนอัตโนมัติไม่รวดเร็วพอ อาจผิดพลาดและสับสนได้ โดยเฉพาะในกรณีที่ต้องปฏิบัติการให้สัมพันธ์กันหลายสถานีย่อยพร้อมกัน การไฟฟ้านครหลวงตระหนักถึงภาระหน้าที่ที่จะต้องให้บริการไฟฟ้าที่มีคุณภาพสูงแก่ประชาชน จึงได้ตัดสินใจลงทุนไปประมาณ 114 ล้านบาท เพื่อนำระบบคอมพิวเตอร์ควบคุมการปฏิบัติงานและเก็บข้อมูลทางไฟฟ้าของสถานีต้นทางและสถานีย่อยมาใช้งาน เรียกว่าระบบ SCADA (Supervisory Control and Data Acquisition System) โดยที่ระบบนี้เป็นสิ่งใหม่สำหรับการไฟฟ้านครหลวง การจัดทำโครงการการจัดสรรเงินลงทุน การจัดหาและการติดตั้งจึงใช้เวลาค่อนข้างยาวนาน เพิ่งติดตั้งเสร็จทดสอบและใช้งานได้รวม 44 สถานี เมื่อเดือนมิถุนายน 2526 ภายหลังจากที่ได้เริ่มเตรียมการมาเป็นเวลากว่า 5 ปี

ระบบนี้เจ้าหน้าที่ของศูนย์สั่งการระบบไฟฟ้าสามารถควบคุมให้ตัดตอนอัตโนมัติที่สถานีต้นทางและสถานีย่อยต่าง ๆ ปลด – สับ ได้เอง โดยป้อนข้อมูลคำสั่งให้คอมพิวเตอร์ที่ศูนย์ ฯ คำสั่งดังกล่าวจะถูกส่งไปยังสถานีต้นทางและสถานีย่อย โดยระบบวิทยุความถี่สูงระดับ Ultra high frequency ไปบังคับให้ตัดตอนอัตโนมัติ ปลด – สับ ตามความต้องการแล้วรายงานผลการปฏิบัติการกลับมายังศูนย์ได้อย่างอัตโนมัติ ไม่ต้องใช้เจ้าหน้าที่ของสถานีต้นทางและสถานีย่อยเป็นผู้ปฏิบัติการเช่นแต่ก่อน การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างรวดเร็วมากสามารถ ปลด – สับ ตัดตอนอัตโนมัติได้เสร็จเรียบร้อยภายใน 1 วินาที และรายงานผลกลับมายังศูนย์ ฯ ได้ภายใน 2 วินาที ยิ่งกว่านี้ระบบ SCADA ยังสามารถทำให้เจ้าหน้าที่ของศูนย์ ฯ ทราบสภาพการทำงานของอุปกรณ์ไฟฟ้าที่สำคัญ ๆ และสภาพการจ่ายไฟฟ้าของสถานีต้นทางและสถานีย่อยได้ อีกทั้งมีการเก็บและทำรายงานข้อมูลทางไฟฟ้าของสถานีต้นทางและสถานีย่อยทุกแห่งด้วย ข้อมูล

เหล่านี้มีประโยชน์อย่างยิ่งในการวางแผนจ่ายไฟฟ้าและบำรุงรักษาระบบไฟฟ้าให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แต่เดิมเจ้าหน้าที่ของสถานีต้นทางและสถานีย่อยจะต้องไปบันทึกจากเครื่องวัดต่าง ๆ ภายในสถานีแล้วรายงานทางวิทยุไปยังศูนย์ทุกชั่วโมง แต่เมื่อนำระบบนี้มาใช้การส่งข้อมูลจากสถานีต้นทางและสถานีย่อยมาเก็บที่ศูนย์ ฯ เป็นไปโดยอัตโนมัติทำให้สามารถถอนคำสั่งเจ้าหน้าที่ไปปฏิบัติหน้าที่อื่นได้อีกจำนวนหนึ่งด้วย

การนำระบบ SCADA - เข้ามาใช้งานนับว่าเป็นก้าวสำคัญอีกก้าวหนึ่งที่การไฟฟ้านครหลวงได้ยกระดับการบริการโดยนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาช่วยอย่างได้ผล เป็นที่มั่นใจได้ว่าจะยังคงรักษาประสิทธิภาพในการจ่ายไฟฟ้าแก่ประชาชนไว้ได้ในระดับที่หัดเทียมกับอารยประเทศตลอดไป

<u>การบริการของการไฟฟ้านครหลวง</u>

ทางด้านการบริการ การไฟฟ้านครหลวงได้ขยายระบบจำหน่ายพลังไฟฟ้า เพื่อบริการประชาชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบได้ครบทุกหมู่บ้านตั้งแต่ปี 2524 แล้ว แต่การบำรุงรักษาและให้บริการด้านต่าง ๆ ยังได้ดำเนินการปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะในด้านการแก้ไฟฟ้าขัดข้องการไฟฟ้านครหลวงตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้เป็นอย่างมาก ต้องการให้ประชาชนมีไฟฟ้าใช้อยู่ตลอดเวลา โดยเกิดการขัดข้องน้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นได้ ดังนั้นจึงจัดให้มีชุดปฏิบัติงานหลายชุดไว้คอยแก้ไขในเรื่องไฟฟ้าขัดข้องอยู่ตามเขตต่าง ๆ 9 เขต และยังมีหน่วยย่อยอีก 5 หน่วยสำหรับบริการประชาชน การแจ้งเรื่องไฟฟ้าขัดข้องนี้ ให้สามารถแจ้งได้ที่ทำการเขตการไฟฟ้านครหลวงทุกเขต

ในด้านการชำระเงินค่าไฟฟ้า สามารถชำระที่ทำการเขตใด ๆ ของการไฟฟ้านครหลวงได้ทุกเขตหรืออาจใช้บริการโดยการชำระผ่านทางธนาคารด้วยการหักบัญชีที่มีอยู่ได้ การบริการในด้านนี้ การไฟฟ้านครหลวงสามารถทำได้ในเวลาเดียวกันเป็นประจำทุก ๆ เดือนเป็นส่วนมากอยู่แล้ว

การปรับปรุงการบริการประชาชนอีกด้านหนึ่ง คือ การพัฒนาระบบงานต่าง ๆ มาใช้ระบบคอมพิวเตอร์ประมวลผลให้มากขึ้นและมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ในขณะนี้การไฟฟ้านครหลวงได้พัฒนางานต่าง ๆ ให้เป็นระบบคอมพิวเตอร์เสร็จเรียบร้อยแล้วมากกว่า 50 ระบบ โดยมี

ลักษณะการประมวลผลอยู่ 2 ลักษณะคือ แบบ Batch Processing และแบบ ON - LINE Processing ซึ่งการประมวลผลในลักษณะหลังได้ใช้ประมวลผลงานระบบลูกหนี้ค่าไฟฟ้าและระบบเงินประกันการใช้ไฟฟ้า งานทั้ง 2 ระบบนี้มีข้อมูลจำนวนมาก ต้องใช้เวลาเครื่องคอม - พิวเตอร์ในการทำงานไม่น้อย แต่ก็ได้ผลคุ้มค่าทำให้การตรวจสอบข้อมูลมีประสิทธิภาพสูง สามารถทราบผลได้เร็วขึ้นช่วยให้การบริการประชาชนเป็นไปอย่างรวดเร็วถูกต้อง และแน่นอน การปรับปรุงที่จะทำขึ้นต่อไป คือการติดตั้ง Multifunction Desktop Workstation ตามเขตการบัญชีและการเงินรวม 6 แห่ง ที่วัดเลียบ สามเสน เพลินจิต บางกะปิ ธนบุรี และนนทบุรี เพื่อใช้ในการบริการผู้ใช้ไฟฟ้าที่มาสอบถามข้อมูลให้ได้ทราบผลทันทีโดยตรงที่เขตนั้น ๆ แทนที่จะต้องใช้วิทยุรับส่งสอบถามข้อมูลเข้ามายังศูนย์ประมวลผลข้อมูล ซึ่งเป็นหน่วยงานอยู่ที่สำนักงานใหญ่อย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

สรุปผลจากการศึกษาในบทนี้ ทำให้ทราบถึงความเป็นมาของการไฟฟ้านครหลวง หน้าที่และความรับผิดชอบ วัตถุประสงค์และนโยบาย การจัดองค์การและการบริหาร ระบบจำหน่ายพลังไฟฟ้า ตลอดจนการให้บริการของการไฟฟ้านครหลวง โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายของการไฟฟ้านครหลวงในการกำหนดอัตราค่าไฟฟ้าต่ำที่สุดเท่าที่จะมีรายได้เพียงพอสำหรับการดำเนินงานและขยายงานโดยมิต้องใช้งบประมาณแผ่นดินซึ่งเป็นเหตุผลเบื้องต้นที่ทำให้ผู้เขียนกำหนดข้อสมมติฐานของการศึกษาไว้ดังในบทที่ 1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย